

historical conditions specific time slice, iconic figures. Franco studied the person in the system of religious relations. The artist never forgot personality, her desire, inner peace and spiritual priorities.

The poem "Ivan Vyshensky" is eloquent testimony broad philosophical views of Ivan Franko, his deep understanding of human nature and at the same time, the constant doubt artis.

Appeal artist creativity Athos ascetic, an influential spiritual writer, polemicist, an ardent advocate of the Orthodox faith, Ivan Vyshensky is evidence of exceptional Franko's interest inner spiritual world of the individual.

Reminiscence of the Bible text and the lives of the saints, the emphasis on the eternal problem of interaction between the macrocosm and microcosm indicate broad erudition and high culture level thinker.

Статтю отримано 05.09.2016

УДК:821.161.2-1Франко:24

Ганна Дядченко

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ БУДДІЙСЬКИХ МОТИВІВ У ПОЕЗІЇ ІВАНА ФРАНКА

У статті проаналізовано мовний вияв філософсько-релігійних мотивів у поезії Івана Франка, висвітлено його світоглядні та наукові пошуки у сфері орієнталістики, зокрема буддизму. Окреслено діяльність Франка як перекладача східної поезії. Відзначено, що продуктивними вербалізаторами буддійських мотивів є тематично орієнтовані лексеми та окремі питомі одиниці українського поетичного словника.

Ключові слова: буддійські мотиви, внутрішній портрет людини, іменникова метафора, дієслівна метафора, порівняння, лексеми-екзотизми.

In the article the lingual manifestation of the philosophical and religious motives in the poems of Ivan Franko is analysed, his world-view and scientific search in oriental studies in particular Buddhism is lighted up. An outline of Franko's activity as oriental poetic texts' translator is made. It is noted that the thematically oriented lexemes and some important units of the Ukrainian poetic vocabulary are the productive verbalizers of Buddhist motives.

Keywords: Buddhist motives, internal portrait of a man, substantive metaphor, verbal metaphor, comparison, lexical items-exoticisms.

Світоглядні, творчі й наукові погляди Івана Яковича Франка були звернені до філософсько-релігійної та літературної спадщини не тільки Європи, але й Азії. Його твори виявляють глибоке знання таких східних релігій, як християнство, іудаїзм, іслам і буддизм.

Франкове зацікавлення орієнталістикою передусім зумовлене його світоглядними пошуками. Так, поет зазначає: «моя моральності значно відмінна від тої катехитичної, догматичної моралі, що у нас видається за одиноку християнську. Та я певний, що в основі своїй вона далеко більше зближена до моральності всіх тих великих учителів людськості, «ищущих царствія божія и правди его», ніж колінопреклонна, поклонобийна та чертвосердна моральність багатьох стовпів церкви» [Франко 1976, II: 180].

У передмові до четвертого видання поеми «Лис Микита» поет зазначає: «Індійці – народ обдарований багатою фантазією і бистрим розумом, що любить запускатися в глибокі роздумування над найвищими питаннями про Бога, про призначення чоловіка і про його життя на землі» [Франко 1976, IV: 62]. Ці роздуми імпонували поетові ще й тому, що були суголосні з екзистенційними ідеями того часу. Зауважимо, що певне розчарування, відчуття вичерпаності християнської культурної парадигми й, відповідно, шукання нових моральних орієнтирів в інших культурах і релігіях загалом характеризують європейську філософську думку XIX століття (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, М. Гайдеггер). Буддійська філософія, таким чином, позиціонувалась як своєрідна альтернатива «офіційному» християнству [<http://waking-up.org/religii-svitu/ivan-franko-ta-buddyzm/?lang=uk>], адже в буддизмі, на відміну від монотеїстичних релігій, немає однозначної згоди щодо наявності всемогутнього Бога-творця [Лысенко 2003: 8–9]. Основною ідеєю цього релігійно-філософського вчення є потреба духовного пробудження, що звільнить людину від страждання, зумовленого прив'язаністю до земного існування. До цих засад автор апелює у передмові до четвертого видання поеми «Лис Микита»: «В самій Індії

ще на 500 літ перед Христом постав був чоловік з царського роду, що, покинувши панування, зробився пустинником, а далі вбогим жебраком і почав навчати людей милосердя, чесності і рівності та любові. Він учив, що людське життя – то тяжка проба для людської душі, то ненастяне горе; що всі земні втіхи і розкоші – то отрута для душі, бо горе тим тяжче болить по них; що одинокий спосіб увільнити себе від болів і клопотів земного життя – се зректися світу, його розкошів і радощів, зреクトися батька, матері, дому, родини, маєтку і жити в побожних думках і молитвах, працюючи лише стільки, щоб юсти, а юдячи лише стільки, щоб жити. Сього чоловіка прозвали Буддою, т. є. просвіченим і просвітителем. Він стався основателем нової віри, що розширилася звільна по цілій Індії, а далі й геть по Азії» [Франко 1976, IV: 62].

Морально-філософські пошуки Франка найповніше засвідчили збірки «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд» і «Semper tiro». Показове для них опрацювання орієнタルних мотивів і сюжетів виявилося передусім у насиченні текстів тематично орієнтованими лексемами, а також у доборі для презентації буддійського світогляду питомих одиниць українського поетичного словника. Так, словами-маркерами найголовніших буддійських осіб і понять очікувано слугують іменники *Будда*, *буддисти*, *сансара*, *нірвана* тощо: *I поза світ жидівсько-християнський / Я вилетів, провчив Коран турецький, / Хапав звістки про Будду, Зороастра, / Ваала і Мелькарта, Озіріса, / Й Ізіду, про Конфуція і Тао* (Франко, 1976, IV: 11); *I довгі вже століття / Побожній буддисти / Стоять під кипарисом, / Читаютъ акафисти* (Франко, 1976, II: 210); *Поклін і від мене, / Що скочу як стій / Із тиску сансари / В нірвани спокій!* (Франко, 1976, II: 171).

Важливість *Будди* («істота, що досягла найвищої святості» [ВТС, 100]), його видатну роль у формуванні буддійської релігії в поезії Франка підкреслено метафорою *світило Азії. Готама Будда, Азії світило, / Очима духа бачив сю пригоду* (Франко 1976, II: 209). Пор. наявність семи 'світло' в дієслівній метафорі зі стрижневим словом *ояти*: *З царя жебраком ти, / Душою моцар, / Півсвіту осяяв / Твого духу чар* (Франко 1976, II: 169–171).

Два центральні поняття буддизму – *сансара* («вчення про неминучі страждання істот за земного життя й переселення душ померлих в інші тіла» [ВТС, 1293]) і *нірвана* («блаженний стан спокою людської душі, що досягається шляхом повного відмовлення від усіх життєвих турбот, чуттєвих бажань» [СУМ, V, 426]) формують контекстуальну опозицію за ознаками ‘страждання’ – ‘блаженство’, ‘спокій’, пор.: *Поклін і від мене, / Що скочу як стій / Із тиску сансари / В нірвани спокій!*! (Франко 1976, II: 171).

В одній із мережевих дискусій було висловлено зауваження щодо вживання Франком двох названих екзотизмів («сансара» і «нірвана») не у власне буддійському сенсі: *нірвана* для Франка є радше синонімом смерті, забуття, що рятує від мук кохання, *сансара* ототожнюється із суєтою життя (буддійський аналог більш звичного для представників української етнокультури образу «житейського моря») [<http://waking-up.org/religii-svitu/ivan-franko-ta-buddyzm/?lang=uk>].

Текстовий аналіз засвідчує кількісну перевагу образних сполук зі стрижневим іменником *нірвана*, натомість лексема *сансара* в поетичних текстах естетизована значно рідше. Показовий зразок її актуалізації – фрагмент вірша «Пісня генів ночі» (цикл «Нічні думи»): *Туди верни, відкіль прийшов, / Напій безсмертя пий! / Почате в бою тіло те / Знов в вир бездонний пхни, / Що вічно смерть з життям племе, / Засни! Засни! Засни!* (Франко, 1976, I: 51).

Розвиток максимально наближеного до зафікованого у СУМ значення підкреслює асоціативний ряд *сансара* – *життя* – *вир*: *Де гнів палахкоче, / Любов процвіта, / Луди павутинням / Наші дух опліта. / І мулить, і мулить, / Прогонює мир, / І тягне в сансару, / В життя дикий вир* (Франко 1976, II: 169–171). Побіжно зауважимо, що розуміння життя як безмежного страждання вербалізують епітети *бездонний* («дуже сильний» [СУМ, I, 126]), *дикий* («який важко стримати; нестримний» [СУМ, II, 274]), уживані щодо атрибути *вир*, у якому також наявна експресема ‘інтенсивність’ (пор. словникове значення *вир* «бурхливий, стрімкий рух, який захоплює, втягає за собою» [СУМ, I, 466]).

Текстотвірну активність лексеми *нірвана* у тотожному до ЛСВ₁ значенні засвідчують численні Франкові контексти на зразок: *Поклін і від мене, / Що скочу як стій / Iz тиску сансари / В нірвани спокій!* (Франко 1976, II: 171). Інші метафори мають переважно локативне значення, що цілковито відповідає другому словниковому варіанту «Місце, де перебувають душі в такому стані (тобто в стані блаженного спокою – Г. Д.)» [СУМ, V, 426], пор.: *Ні, богине! Візьми свій дарунок назад! / Я в нірвану волю, чи в Олімп, чи у ад!* (Франко 1976, II: 240); *Te згасне, мов огник, / Мов хвиля пройде, / В безодні нірвани / Спокій віднайде* (Франко 1976, II: 169–171); *Даремний спів! В акордах слів / Не виллю своїх скрут. / Як мовчки я терпів, болів, / Так мовчки впаду без жалів / В нірвани темний кут* (Франко 1976, II: 169). Просторова метафора *темний кут нірвани* акцентує увагу на чутливості поета до нюансів східного світосприйняття. Її, зокрема, виявляє традиційне для західної культури асоціювання раю (нірвани) зі світлом.

Вичерпним викладом світоглядної програми, пов’язаної з рецепцією буддійського світогляду, можна вважати поезії «Поклін тобі, Буддо!» (лірична драма «Зів’яле листя») і «Притча про життя» (збірка «Мій Ізмарагд»). У вірші «Поклін тобі, Буддо!» рельєфну характеристику образу Будди вибудовують позитивно марковані іменникові і прикметникові епітети ясність, чудо / спокійний, величний, генітивної метафори *мир забуття* тощо: *Поклін тобі, Буддо! / В темряві життя / Ти ясність, ти чудо, / Ти мир забуття! / Спокійний, величний, / Ти все поборов: / I блиск царювання, / I gnів, i любов* (Франко 1976, II: 169). Знаковим для цього розгорнутого метафоричного комплексу є також дієслово *побороти*, семантика й оцінність якого контекстно пов’язана із художнім значенням «сила душі, влада над емоціями».

Актуалізатором важливого для буддизму догмату «зневага до матеріальних цінностей» у тексті виступає лексична опозиція *цар – жебрак*: *З царя жебраком ти, / Душою моцар, / Півсвіту осяяв / Твого духу чар* (Франко 1976, II: 169–171). Звичний для сучасної людини вислів «сильний духом» у Франковому тексті заступає метафорична характеристика

з іменником *моцар* («Те саме, що силач», словник фіксує з позначками розм., рідковж.).

Мотив визволення людства від страждання (у буддизмі – перехід у нірвану) суголосний із християнською ідеєю спасіння людства від гріха і смерті (дієслівна метафора *зірвати пута*): *Ти царство покинув, / Щоб духом ожить; / Зірває усі пута, / Щоб нас слобонитъ* (Франко 1976, II: 170). Модельований у такому ключі образ Будди суголосний із християнським образом Спасителя. Отже, Франкова рецепція буддизму не позбавлена християнського впливу, що, зрештою, цілком закономірно. Пор. також мотиви звільнення від страждання, з яким асоціюються передусім душевні пристрасті: надія, гнів, любов тощо. Так, мотив сильного душевного страждання вербалізують окремі дієслова (*промучитися, плакати, горіти*) і дієслівні метафоричні сполучення (*пристрасті грають, гнів палахоче*), іменні (зокрема генітивні) метафори (*корінь людського страждання, пристрасті пекла*) тощо. Пор.: *I довгї лїта / Промучився ти, / Щоб корінь страждання / Людського знайти. / Знайшов ти той корінь / У серці на дні, / Де пристрасті грають, / Надїї марні. / Де гнів палахоче, / Любов процвіта, / Луди павутинням / Наш дух опліта. [...] Та з пристрастів пекла / Ти вивів людей, / Не тьмив їх туманом / Загробних ідей [...] Та те, що в нас плаче, / Горить і терпить, / Що творить, що знає, / Що рветься й летить – [с. 170] / Те [душа – Г. Д.] згасне, мов огник, / Мов хвіля пройде, / В безодні нірвани / Спокій віднайде* (Франко 1976, II: 169–171).

Вплив християнської культурної традиції виявився і в поетичному переспіві буддійської «Притчі про життя». Авторське трактування основних екзистенційних понять (життя, смерть, небуття / забуття, пам'ять) хоч і насычене номінаціями східних реалій (*Готама Будда, Азія, лев, дракон*), однак презентоване цілком у руслі європейської культурної традиції. Пор.: *Готама Будда, Азії світило, / Очима духа бачив сю пригоду / I своїм вірним так про неї мовив: / “Сей чоловік, брати, – то кождий з нас. / Життя важке, природа нам ворожа [...] Голодний лев над нами – то є смерть; / Дракон внизу – то вічне забуття, / Що кождого нагрожується пожерсти [...] A та берізка, за яку вчепившиесь, / Міркуємо спастися від*

заглади, – / Се людська **пам'ять** – щира, та коротка (Франко 1976, II: 209).

Прикметним з цього погляду є контекстне моделювання образу *любові*. Для нього актуальні традиційні для європейської поетичної традиції епітети *братній*, *чистий*, *генітивна метафора розкіш любові*, асоціативна паралель *любов – мед тощо*: *Та одно лиши нам / Лишилось те, чого ніяка сила, / Ніяка нам пригода взяти не може: / Се чиста розкіш братньої любові, / Се той чудовий мід*, якого крапля / Розширює життя людське в безмірі, / Підносить душу понад всю трагедію, / Над всю турботу із-за діл минущих – / В простори, повні світла і свободи / [...] У розкоші любові і бажання, / В братерстві, у надії, у змаганні / До вищих, чистих цілей є ваш рай (Франко 1976, II: 209–210). Важливо, що завершальним словом – своєрідним мікровисновком усього твору – є стрижневе для української етнокультури сакральне поняття *рай* (а не *нірвана*, як можна було очікувати від переспіву буддійської притчі).

Отже, можемо стверджувати, що у поезії І. Франка вербалізація буддійських мотивів пов’язана також із традиційними засобами українського поетичного словника.

Талант І. Франка з особливою силою відчутний у поетичних перекладах творів індійської літератури, зокрема у перекладі перлини палійської літератури «Сутта-Ніпата» з буддійського канону «Тріпітака» («Три Кошки»), котрий у поетичній формі передає дух учення Будди та епізоди з його життя [Герасимова: <http://fictionbook.ru/static/trials/06/37/64/06376414.a4.pdf>]. Після поетичного опрацювання оповідання «Мара і Будда» про спокушання Будди богом смерті Марою І. Франко зазначає, що ця легенда «нагадує відповідне євангельське оповідання про спокушання дияволом Христа» [Франко 1977, VIII: 596]. У ній буддійська ідея позбавлення від страждання через відмову від зовнішнього комфорту, грошей, майна близька до євангельської настанови: «не журіться про життя своє, що будете їсти та що будете пити, ні про тіло своє, у що зодягнетесь» [Новий заповіт: Євангелія від св. Матвія: 6, 25]. Пор.: *Будда мовить: Хто має синів, має клопіт з синів, / Хто має корів, має клопіт з корів, – / Те «має» – причина турботи людської. / А в кого / Немає нічого, / У того й турботи нема ніякої* (Франко 1977,

VIII: 107). Подібні мотиви є провідними у поетичній легенді «Багач і Мудрець», де необхідними умовами досягнення нірвани, крім відмови від багатства, є також опанування емоцій, відмова від бажань і внутрішня свобода людини. У текстах ці моральні догмати реалізовано у дієслівних метафорах (*усмирити гнів*), у конструкціях із заперечними частками *не, ні* разом із дієсловом *мати* та переліком атрибутивів багатства. Експресивність твору увиразнюють природоморфні метафори (згас огонь пристрасті; течія уподобань і згад; вирвати зло, що у серці росло). Пор.: *Я свій гнів усмирив / I упір покорив [...] Огонь пристрасті згас, / Тож, о небо, як хоч, спускай зливу і град. [...] В царстві духу я чайку міцную зробив, [...] Поборов течію уподобань і згад, / I ту чайку – тепер / Непотрібну – поверг, / Тож, о небо, як хоч, спускай зливу і град. [...] Я вирвав все зло, / Що у серці росло, – / Тож, о небо, як хоч, спускай зливу і град. [...] Я не маю телят, / Ні овець, ні ягнят, / Бугай, що пишаються там серед стад, / Ні корів молочних, / Я не дбаю про них, – / Тож, о небо, як хоч, спускай зливу і град* (Франко 1977, VIII: 108–110). На лексико-синтаксичному рівні своєрідними узагальненнями філософії буддизму виступають порівняльні структури із зооморфним значенням. Носіями домінантної для них семі є зооніми – об'екти порівняння бик, слон, дієслова активної семантики *розірвати, прорвати* тощо, пор.: *Я, мов бик, розірвав / Пута всіх земних справ, / Наче слон, прорвав тин всіх змислових завад / I не верну туди, як дитя / В лоно матері вже не верта, – / Тож, о небо, як хоч, спускай зливу і град* (Франко 1977, VIII: 108–110).

Розглядувана «буддійська» поезія І. Франка – це перший досвід творчої рецепції буддійських реалій в українській літературі [<http://dobromyl.org/forum/index.php?topic=442.0>]. Крім неї, поет здійснив переклади індійських, арабських легенд, зразків східної літератури, і відбита в них рецепція «східного світогляду» стала близкучим доказом гнучкості, розвиненості й багатства української мови (важливий факт у контексті мовних дискусій кінця XIX – початку XX ст.). При цьому український поетичний словник збагатився численними лексемами-екзотизмами, назвами етноконотованих реалій: *киштрай, апсараса, цадик, дамасценка, папучі, брахман (брамин), халиф, візир, хан, султан, мурзак, хозари, печеніги,*

мечеть, фатум, кипарис, смоква, тамариск, п'ястру (piastru), сорбет (шербет) тощо. Як слушно зазначає Ю. Ю. Завгородній, ніхто в тогочасній українській культурі не реалізувався як поет і перекладач на такому високому рівні, як І. Франко [Завгородній 2004: 23-28].

Франкова рецепція буддійських мотивів і їх відбиття у поетичній творчості – це аспект ширшого напрямку вивчення мовотворчості поета, який передбачає поглиблений розгляд різноетнічних і різноміфесійних мотивів в оригінальних творах і поетичних перекладах митця.

Великий тлумачний словник сучасної української мови (з додатками і доповненнями) : 250000 / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел, редактори-лексикографи: В. Т. Бусел, М. Д. Василега-Дерибас, О. В. Дмитрієв та ін. – К. ; Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.

Завгородній Ю. Буддизм в творчестве Ивана Франко / Ю. Ю. Завгородній // Первые Торчиновские чтения. Религиоведение и востоковедение : материалы научн. конф., (Санкт-Петербург, 20-21 февраля 2004 г.). – СПб : Изд-во СПбГУ, 2004. – С. 23–28.

Лысенко В. Г. Ранний буддизм: религия и философия : учебное пособие / В. Г. Лысенко. – М. : ИФ РАН, 2003. – 246 с.

Новий Заповіт Господа й Спасителя нашого Ісуса Христа. Т. I : Книга псалмів. – К. : Поліграфкнига, 1992. – 461 с.

Словник української мови : в 11 т. / Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР / гол. ред. кол. І. К. Білодід. – К. : Наукова думка, 1970–1980.

Франко І. Я. Зібрання творів : у 50 т. / І.Я. Франко / Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка / гол. ред. кол. Є. П. Кирилюк. – К. : Наукова думка, 1976–1977.

Електронні ресурси:

<http://waking-up.org/religi-svitu/ivan-franko-ta-buddyzm/?lang=uk>
<http://fictionbook.ru/static/trials/06/37/64/06376414.a4.pdf>

REFERENCES

Big ideographic dictionary of modern Ukrainian language (with supplements). (2005). Kyiv, Irpin : Perun. (in Ukrainian)

Franko, I. (1976-1977). Collection of works : in 50 v. Kyiv : Naukova dumka. (in Ukrainian)

- Lysenko, V. (2003). Early Buddhism: religion and philosophy. Moscow : IF RAN. (in Russian)
- New Testament of our Lord and Saviour Jesus Christ. (1992). Kyiv : Poligrafknyha. (in Ukrainian)
- Ukrainian language dictionary : in 11 v. (1970–1980). Kyiv : Naukova dumka. (in Ukrainian)
- Zavgorodny, Y. (2004) : First readings in honour of Torchinov. Religion studies and oriental studies. Proceedings of the Conference, St. Petersburg, February 20-21, 2004. (pp. 23-28). St. Petersburg : SPbGU. (in Russian)

Electronic resources:

<http://waking-up.org/religii-svitu/ivan-franko-ta-buddyzm/?lang=uk>
<http://fictionbook.ru/static/trials/06/37/64/06376414.a4.pdf>

Hanna Dyadchenko

BUDDHIST MOTIVES VERBALIZATION IN THE POETRY OF IVAN FRANKO

In the article the lingual manifestation of the philosophical and religious motives in the poems of Ivan Franko is being analysed. Influence of Buddhist philosophy on his poetic works is investigated as well as an attempt to make an outline of Franko's activity as oriental poetic texts' translator is made. The author of the article gives an observation and explanation of poet's interest in Hinduism and Buddhist teachings reasons. On our opinion poet's moral and philosophical position correlated with the existential philosophic trend of XIXth century. Some disappointment, feeling of Christian cultural paradigm exhaustiveness leading to the search of new moral waymarks in other cultures and religions is characteristic to the European philosophic thought of the period analyzed. Thus, Buddhist philosophy was positioning as specific alternative to the "official" Christianity.

The observation of Franko's world-view and scientific search in oriental studies has lead us to the conclusion of insufficiency of lingual and stylistic analyses of the motives named above in his poetic works. In adding to the written above original works and poetic translations by Ivan Franko in which oriental motives are predominating reveal the new planes of poet's creative activity. Even only the so called Buddhist poetry by I. Franko as an example of first experience of Buddhist culture-specific concepts creative reception in the Ukrainian literature is worth attention.

Influence of Franko's moral and philosophical search on his poetic work is represented best of all by his collectors "Leaves Sear", "My Emerald" and "Semper tiro". But specific of poet's creative adaptation of oriental motives and plots appeared first of all in traditional lingual means of the Ukrainian poetic vocabulary of that time usage aimed at Buddhist belief system representation. Comparatively with the traditional lexemes Franko used not very much exoticisms and their meaning is transformed in the aesthetic aims: sacral notions samsara, nirvana are being used to denote existential phenomenon (life, death) as well as take part in internal (psychoemotional) portrait of a man modelling.

Poet's prominent talent revealed in his creative activity as translator too. Therefore, Ivan Franko made translations of poetic works of Hindu, Ancient Arabian and Ancient Greek literatures. The author of the article also came to the conclusion about intercommunication existing between oriental motives in the poems of Ivan Franko and modern Ukrainian poets.

So, poetic and translator's activity of Ivan Franko is amazingly diverse and reception of oriental dictionary made by poet is a prominent contribution into the Ukrainian poetic vocabulary. The Buddhist motives in the poetic creative activity of Ivan Franko investigation reveals the directions of further scientific research e.g. analyses of oriental ethnic or sacral motives in poet's original works and poetic translations.

Статтю отримано 10.09.2016

УДК 811.161.2'373

Олександр Мирончук

ОБРАЗ СВЯТОЇ ГОРІ АФОН І ЧЕРНЕЧІ МОТИВИ В ПОЕМІ ІВАНА ФРАНКА «ІВАН ВИШЕНСЬКИЙ»

У статті подано результати здійсненого лінгвостилістичного аналізу тексту поеми Івана Франка «Іван Вишенський», на підставі чого виявлено специфіку функціонування тематичних груп лексики для словесно-художнього зображення святої гори Афон і відтворення чернечих мотивів у конкретно-чуттєвих картинах.

Ключові слова: Афон, Іван Вишенський, Іван Франко, лінгвостилістичний аналіз, словесно-художнє зображення, тематична група лексики, асоціативне художнє мислення.